

Розвиток і стан проблеми методологічного забезпечення медико-соціальної оцінки факторів ризику для здоров'я дитячого населення

*Стельмахівська В.П., Берзінь В.І., Бойко М.І., Лебедєв Д.Л.,
Національний медичний університет, м. Київ
Київський інститут екології та медицини, м. Київ*

Формування здоров'я дитини залежить від багатьох факторів: соціальних, культурних, медичних, генетичних, екологічних та інших.

З метою своєчасного виявлення особливостей стану здоров'я дитячого населення та його фактичних і потенційних адаптаційних можливостей, обґрунтованого уявлення про причинно-наслідковий зв'язок із екологічною ситуацією, та що саме головне, для реальної можливості впливати на досліджувані процеси необхідно оперативно та постійно контролювати стан здоров'я кожного жителя та всього населення регіону. У зв'язку з цим і необхідно проводити чіткий диференційований моніторинг патології дитячого населення.

Негативна динаміка стану здоров'я населення, яке підлягає інтенсивному впливу негативних антропогенних факторів, вимагає звернути увагу на зв'язок між вираженістю екологічних факторів і здатністю протистояти цим факторам у підростаючого покоління.

В завдання дослідження входили: аналіз екологічних умов у містах із великою кількістю діючих промислових підприємств, вивчення даних про стан здоров'я учнів загальноосвітніх шкіл у цих містах і розробка практичних рекомендацій по адаптації дітей до наявних екологічних факторів в сучасних соціально-екологічних умовах життя.

Екологічна ситуація, в основному, визначається забрудненням водного басейну, атмосферного повітря та ґрунту речовинами, шкідливими для здоров'я людини. Екологічний фактор призводить до погіршення здоров'я як дорослого так і дитячого населення, підвищення загальної захворюваності, смертності та скорочення середньої тривалості життя.

При аналізі екологічної ситуації в багатьох промислових центрах встановлено, що в атмосфері присутні більше 200 забруднюючих речовин із значними концентраціями оксиду вуглецю, сірчистого ангідриду, оксиду азоту та багатьох інших. Має місце значне забруднення джерел водопостачання. Визнано незадовільним загальний санітарний стан ґрунту (ГДК по миш'яку, нікелю, свинцю, кобальту та кадмію вище норми).

Забруднення навколишнього середовища спричинення модифікацією зміни атмосфери – змінами її якостей та газового складу, підвищенням небезпеки розпаду іоносфери, підвищенням її запиленості, насиченням нижніх шарів атмосфери газами і шкідливими речовинами промислового та іншого господарського походження, в поєднанні з високою щільністю населення в промислових мегаполісах, призводить до виникнення гострих екологічних проблем, що стосуються всіх сторін життя населення та сприяють підвищенню рівня захворюваності. В таких екологічних умовах організм дитини найбільш є сприйнятливим до впливу несприятливих екологічних факторів.

Дані проведених досліджень деяких авторів по вивченню особливостей адаптації органів дихання дітей до кліматичних умов і екологічного стану промислових мегаполісів показали, що 80% дітей по досліджуваних показниках відносяться до групи ризику. Особливо виражена ступінь ризику у школярів, які навчаються в школах, розташованих біля насичених головних автомагістралей міста.

Таким чином, антропогенний компонент забруднення оточуючого середовища суттєво впливає на показники стану здоров'я дитячого населення. Антропогенні навантаження на дитячий організм можуть сприяти розвитку дезадаптації та виникненню патологічних процесів.